

12. cvičení – Fourierovy řady

<https://www2.karlin.mff.cuni.cz/~kuncova/vyuka.php>, kuncova@karlin.mff.cuni.cz

Teorie

Věta 1 (Parsevalova rovnost). Nechť f je definována na $[-\pi, \pi]$ a $\int_{-\pi}^{\pi} f^2(x) dx$ konverguje. Pak

$$\frac{1}{\pi} \int_{-\pi}^{\pi} f^2(x) dx = \frac{a_0^2}{2} + \sum_{n=1}^{\infty} a_n^2 + b_n^2.$$

Příklady

1. Parsevalova rovnost:

- Funkce $f(x) = x$ na $[-\pi, \pi)$, pak je 2π -periodická. Najděte její Fourierovu řadu a aplikujte Parsevalovu rovnost.
- Funkce $f(x) = x^2$ na $[-\pi, \pi)$, pak je 2π -periodická. Najděte její Fourierovu řadu a aplikujte Parsevalovu rovnost.
- Funkce $f(x) = x^3 - \pi^2 x$ na $[-\pi, \pi)$, pak je 2π -periodická. Najděte její Fourierovu řadu a aplikujte Parsevalovu rovnost.

2. Rozviňte funkci do (sinové, kosinové, obyčejné) Fourierovy řady. Rozhodněte, zda řada konverguje stejnoměrně (lok. stejnoměrně) na největších možných podintervalech $[0, 2\pi]$ (příp. $\mathbb{R}$) a určete její součet. Určete pak součet zadaných číselných řad.

(a) sinová řada: $f(x) = \cos(ax)$, $a > 0$, $x \in [0, \pi)$, $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{(-1)^n (2n+1)}{(2n+1)^2 - 4}$

(b) kosinová řada: $f(x) = \text{sign}(\sin(3x))$, $x \in [0, \pi)$, $\sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{(3n+1)(3n+2)}$

3. ☼ Pro $\alpha \in [0, \pi]$ sečtěte řady $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{\sin^2 n\alpha}{n^2}$ a $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{\cos^2 n\alpha}{n^2}$.

Návod: Rozviňte funkci $\chi_{[-\alpha, \alpha]}$.

4. Zkouškové písemky doc. Rokyty:

<https://www2.karlin.mff.cuni.cz/~rokyta/vyuka/>

(a) Funkce $f(x) = \cos 3x$ na $[-\frac{\pi}{6}, \frac{\pi}{6}]$, $f(x) = 0$ jinde na $(-\pi, \pi)$, pak je 2π -periodická. Najděte její Fourierovu řadu a aplikujte Parsevalovu rovnost.

(b) ☼ $f(x) = 0$ na $(-\pi, -\frac{\pi}{2})$, $f(x) = x$ na $(0, \frac{\pi}{2})$, je sudá a 2π -periodická.

Rozviňte funkci do 2π -periodické Fourierovy řady. Určete, k jaké funkci konverguje výsledná řada a jak (konverguje stejnoměrně?). Dosadte $x = \frac{\pi}{2}$ a sečtěte příslušnou číselnou řadu.

Bonus

5. $\clubsuit$ Pomocí koeficientů a_n, b_n Fourierovy řady 2π -periodické funkce $f(x)$ vyjádřete koeficienty posunuté funkce $g(x) = f(x + h)$, $h > 0$.
6. $\heartsuit$ Nechť f je integrovatelná na $[-\pi, \pi]$. Ukažte, že platí
- (a) Je-li f periodická s periodou π , tedy $f(x) = f(x + \pi)$ pro každé $x \in \mathbb{R}$, pak $a_{2k-1} = b_{2k-1} = 0$ pro každé $k \in \mathbb{N}$.
  - (b) Je-li f antiperiodická s periodou π , tedy $-f(x) = f(x + \pi)$ pro každé $x \in \mathbb{R}$, pak $a_0 = a_{2k} = b_{2k} = 0$ pro každé $k \in \mathbb{N}$.
7. $\spadesuit$ Nechť f je 2π -periodická funkce, necht' navíc $f \in C^1(\mathbb{R})$. Ukažte, že
- (a) jestliže $a_k = 0$ pro $\forall k \geq 0$, pak $f(x)$ je lichá;
  - (b) jestliže $b_k = 0$ pro $\forall k \geq 1$, pak $f(x)$ je sudá.

(3) Parseval. Pak vztahy $\sin^2 t + \cos^2 t = 1$ a $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n^2} = \frac{6}{\pi^2}$
(4b) $\cos^2 \frac{x}{2} - \cos \frac{x}{2} = 0$ jen pro $n = 4k + 2$
(5) substituce $y = x + h$, součtové vzorce, periodičita
(6) součtové vzorce
(7) jak vypadá F. řada pro $f(x) \pm f(-x)$?